

M.O. 81/113

MITROPOLIA OLTENIE

REVISTA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI CRAIOVI
ȘI A EPISCOPIEI RÎMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Mesajul de Anul Nou adresat de către Președintele țării noastre, Domnul Nicolae Ceaușescu, națiunii române, la posturile de radio și televizune	3
ANIVERSĂRI	
LA ÎMPLINIREA A 160 DE ANI DE LA REVOLUȚIA CONDUSĂ DE TUDOR VLADIMIRESCU ÎN 1821	
† NESTOR, Mitropolitul Olteniei, <i>Despre activitatea Episcopului Ilarion al Argeșului, sfințitul lui Tudor Vladimirescu, din anii 1820 și 1821. Câteva date noi</i>	7
Tudor, de Ioan Alexandru	78
Patriotismul lui Tudor Vladimirescu, de Ilie Dumitrescu	79
PE FILE DE CRONICĂ	
Vizita de stat a Președintelui Nicolae Ceaușescu și a Doamnei Elena Ceaușescu în țări nordice ale Europei	84
PAGINI PATRISTICE	
Sfințul Vasilie cel Mare, <i>Scrisoarea a 236-a către Amfilohie</i> , trad. de Pr. prof. Nic. Petrescu	86
MATERIAL OMILETIC ȘI PASTORAL	
Predică la împlinirea Domnului, de Pr. dr. Iftodi Leon	91
STUDII ȘI ARTICOLE	
Desvîrșirea noastră în Hristos, după învățătura Bisericii Ortodoxe (III), de Pr. prof. D. Stăniloae	95
Bisericiile de lemn din Vilcea, de Radu Crețeanu	104
INSEMNĂRI	
Un document pentru monografia bisericii din Cojani-Gorj, de Ion Popescu	115
O scrisoare inedită a lui Anton Pann, de Arhim. Calinic Rucăreanu	116
Un nou manuscris psaltic din secolul al XIX-lea întocmit de Ilie Stojanovici, de Prof. Alexia Buzera	118
Ieromonahul Teodosie, copist și versilicator, de Prof. Traian Cantemir	122
VIAȚA BISERICĂSCĂ	
Înalt Prea Sfințitul Mitropolit NESTOR la Sesiunea Comitetului de Continuare a lucrărilor Conferinței Creștine pentru Pace (Asistent)	125

Nr. INV. 9584
Mitropolia Craiovei și B. Olteniei
Cota: P-26

ANUL XXXIII, Nr. 1 — 3

IANUARIE — MARTIE 19

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
SECȚIA CULTURALĂ A SFINTEI ARHIEPISCOPII A CRAIOVI
Str. Lotru, Nr. 3
CRAIOVA

mentul autohton este mai pregnant în pictura bisericilor: Olaha (Jud. Cluj), Fizeșul Gherlei, Tileagd, Valea Crișului, Cristuru Secuiesc, Mediaș, Nîmă, Cricău, Dorolț sau la Băgaciu, Otomani, Fîlea, Chilieni, Jermala Neagră și în mod deosebit trebuie semnalată pictura de la biserica Sîmpetru din Jud. Brașov. Calitățile picturale de valoare deosebită sînt semnalate la biserica reformată Sîntana de Mureș, Jud. Mureș, operă a unui pictor de calitate, tributari picturii nord-italiene.

Sculptura gotică (sec. XIII—XVI) se remarcă prin sobrietate și austeritate așa cum vedem la Clîrja. Începînd cu sec. al XIII-lea, apar primele pietre de mormînt sculptate: a lui Laurențiu din Cîmpulung Muscel, a lui «Radu Negru» de la Curtea de Arges etc.

În *Arta metalelor* (sec. XIII—XVI), Evul Mediu transilvan a excelat.

Pentru o elocventă privire de ansamblu trebuie luate în considerație și comenziile din Moldova sau Țara Românească către argintarii transilvăneni: cîdelnițele de la Putna și Bistrița — Vlîcea, coroana comandată de doamna Despina eutarilor sibieni etc.

Goticul în Țările Române se manifestă și în sec. XVI—XVIII, prin construcții din zid și din lemn.

Declinul goticului transilvan nu a coincis cu cel din Țara Românească și mai ales cu cel din Moldova, unde se integrează arhitecturii locale, în mod organic.

«Testamentul vechii arte moldovenești», a fost considerată biserica Sucevița, ridicată între 1583 și 1586 de Movileștii, la care se anunță elemente de eclecticism specifice secolului al XVII-lea.

În secolul al XVII-lea se ridică biserica mănăstirii Dragomirna, între anii 1608—1609, prin osteneala mitropolitului Anastasie Crimca. Tot acum mai sînt ridicate (1610—1612) clișiarnița mănăstirii Moldovița, mănăstirea Birnova (1626—1629), de Miron Barnovski, sau splendida biserică «Trei Ierarhi» din Iași de Vasile Lupu. La sfîrșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea, elementele gotice mai sînt prezente la monumentele din Țara Românească: mănăstirea Cotroceni, ridicată în 1679, biserica Doamnei, ridicată în 1683 și mănăstirea Hurez, a cărei pietrărie a fost decorată în 1690—1694. Acest monument — autorul îl consideră pe drept, ca piatra de hotar, depășită totuși în unele cazuri, a artei gotice.

Arhitectura de lemn este considerată pe drept de autor ca «strălucitorul amurg al artei gotice din țara noastră» și este explicată ca o reacție a românilor la impunerea «unirii» cu Roma, din 1699. Zonele de maxim interes sînt: Țara Lăpusului, Maramureșul, Izei, Marmoei și Cosăului. Monumentele se remarcă prin zveltetea turlor, ca în cazul bisericii din Surdești, cu o turle de 56 de metri.

Aceste calități amplificate de un bogat decor sculptat (mai ales pridvorul), și pictat, se completează cu o valoroasă pictură interioară și cu obiecte de cult, ceea ce a dus la considerarea lor pe drept ca unele din «cele mai valoroase realizări ale arhitecturii de lemn din întreaga lume».

Bogatele și competentele lumini aruncate asupra arhitecturii gotice pe pămîntul românesc, dublate și de cele peste 400 imagini alb-negru, color și desene ale monumentelor prezentate, ca și enorma bibliografie consultată, fac din această lucrare un valoros document al evoluției arhitecturii în țara noastră.

Prof. Sorin Sebastian DUCU

A. — MITROPOLIA OLTEIENI ȘI ARHIEPISCOPIA CRAIOVEI

Din cronica Mitropoliei Olteniei și a Sfintei Arhiepiscopii a Craiovei — 1—31 decembrie 1980, de Pr. I.R.

Lucrările Adunării eparhiale a Sfintei Arhiepiscopii a Craiovei — 30 noiembrie 1980, de Pr. Ion Răduș

Collinde de Crăciun la Catedrala mitropolitană «Sfîntul Dumitru» din Craiova — 21 decembrie 1980, de Pr. Puiu Gh. Bădeșanu

Întîlnirea festivă de la Anul Nou, a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nestor cu tîii săi duhovnicești, de Gh. Rădulescu

Slujbă arhierască la Catedrala mitropolitană «Sfîntul Dumitru» din Craiova:
a) La 1 Ianuarie 1981, de Ion Doran (p. 143); b) La Botezul Domnului, de Pr. Puiu Ciolan (p. 144).

Conferințele protopopești din luna septembrie 1980, de Ion Doran

Conferințele de orientare ale clerului din luna noiembrie 1980, de Gh. Rădulescu

Adormiți în Domnul: Preotul Mitrică Nicoiaș — Craiova, de Ion Doran

B. — EPISCOPIA RIMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

Restînțirea Bisericii parohiale Șerbăneștii de Jos, Protopopiatul Slatina, Județul Olț, de Pr. Popa I. Stancu

Restînțirea bisericii liliace Moșoiești, comuna Bărdăși, Protopopiatul Slatina, Jud. Olț, de Pr. Chiriță Marin

Lucrările Adunării eparhiale a Sfintei Episcopii a Rimnicului și Argeșului, de Pr. Ion Dumitrescu

Adormiți în Domnul: Preotul Dumitru Dopiceanu, de Pr. Chiriță Marin

C. — ECUMENISM

Conferința teologică interconfesională de la Cluj-Napoca, de Arhid. prof. Constantin Negoescu

RECENZII

Mircea Eliade, *Aspecte ale mitului*, Editura Univers, București, 1978, de Diac. P. I. David

Vasile Drăguț, *Arta gotică în România*, Editura Meridiane, București, 1979, de Prof. Sorin Sebastian Duicu